

Prosjekt «Leseløft for nynorsk litteratur 2019 - 2020» - Rapport
Utviklingsmidlar 2018 – 3 årig prosjekt
Innvilga søknadssum: 300 000

Mål for prosjektet:

Vidareutvikle eit litterært arrangørledd for dialog med forlag, forfattarar, bibliotek og kulturaktørar i vest og løfte fram ny nynorsk litteratur. Arrangere nynorsk litteratursymposium.

Prosjektgjennomføring:

Førde bibliotek har gjennom eit breitt samarbeid med forlag og forfattarar, folkebiblioteka i vår region, samt aktørar i kulturfeltet elles tatt initiativ til å utvikle eit nytt litterært arrangørledd i vestlandsregionen: Rom for ord.

Elles i landet har vi sett korleis dei nye litteraturhusa inneber eit utvida litterært kulturtilbod i dei større byane. I distrikta må vi gjere dette på ein annan måte. Førde bibliotek ynskte å bruke prosjektet til å sjå korleis eit friare litterært arrangørledd kan utviklast slik at det og styrkjer folkebiblioteka i vårt distrikt. Formidling av ny litteratur på i og utanfor biblioteka og på andre scener i våre byar, bygder og grender. Biblioteket som samarbeidspart og medarrangør.

Som fylkessenter i Sogn og Fjordane hadde tidlegare Førde kommune vedteke ein ambisjon om å vere "Nynorskby". I dette låg det mellom anna ei klar målsetting om at Førde bibliotek skulle spele ei aktiv rolle i utviklinga av det litterære kulturtilbodet i regionen, særleg knytt til det nynorske.

Målet med prosjektet var å styrke og synleggjere den nynorske litteraturen med litterære arrangement. Gjennom samarbeid med den regionale skulesekken skulle ein få meirbruk av forfattarar som var involvert i planlagde program for skule og barnehage i regionen.

Det vart etablert ei overordna styringsgruppe 2018 der mandatet var å klargjere organisasjons- og styringsform for etablering og drift av Rom for ord. (sjå prosjektdirektiv utarbeidd ved prosjektstart.)

Det har var 3-7 møter årleg i perioden 2018-2021. Janne Karin Støylen vart innleidd som prosjektkoordinator. Det har og vore oppretta ei arbeidsgruppe og eit kunstnarleg råd i perioden.

I prosjektet skulle vi gjere følgjande:

1. Vidareutvikle eit litterært arrangørledd for dialog med forlag, forfattarar, bibliotek og kulturaktørar
2. Løfte fram ny nynorsk litteratur
3. Arrangere nynorsk litteratursymposium

1, Litterært arrangørledd for dialog med forlag, forfattarar, bibliotek og kulturaktørar:

Gjennom Rom for ord har Sunnfjord kommune etablert eit litterært arrangørledd for distrikta, ein distriktsvariant av litteraturhuset. Dei litterære arrangementa har fått eit regionalt og dels også eit nasjonalt nedslagsfelt. Rom for ord er no eit driftsprosjekt i Sunnfjord kommune.

Prosjektdirektivet(vedlagt) skildrar tre hovudmålsettingar for tiltaket:

- LOKALT: Utvikle og styrke bibliotek, institusjonar og kulturaktørar gjennom nye litterære arrangement, debatt og deltaking
- REGIONALT: Utvikle programtypar som sørger for eit utvida litterært kulturtilbod i våre distrikt
- NASJONALT: Utvikle programinnhald som formidlar ny, nynorsk litteratur

På regionalt nivå skal Rom for ord være med å utvikle nettverk av litterære arrangørar i Vestland. Desse arrangørane er folkebibliotek, kulturhus, mindre scener og møteplassar som utestader og kafear/klubbar, samt lag og organisasjonar som mållag, folkeakademi, ulike faglag.

Lokalt og regionalt samarbeider Rom for ord tett med andre offentlege og private kulturaktørar som kulturbåten Epos, kulturskular, teater, fylkesbiblioteket og ulike festivalar. Nokre av samarbeidspartane peikar også mot det nasjonale ambisjonsnivået til Rom for ord som handlar om å utvikle litterære program som skaper fleire gode møter mellom nynorske tekstar og lesarar i heile landet. Nynorsk kultursentrum og Nynorsksenteret er døme på slike.

Sjølv om prosjektet er kommunalt, er arbeidsavtalen med den lokale kulturbedrifta Svidal skrivi sentralt i prosjektet. Sunnfjord kommune kjøper prosjektleiing for å utvikle nye litterære program og leie prosjektet. I tillegg er det administrative støttefunksjonar i kommunen.

Løfte fram ny norsk litteratur

I prosjektet ligg det ei klar målsetting om at Rom for ord skal spele ei aktiv rolle i utviklinga av det litterære kulturtilbodet i regionen, særleg knytt til det nynorske. "Leseløft for nynorsk-litteraturen" vart ei programrekke som løfta fram nye, nynorske stemmer gjennom iscenesetting og formidling av bøkene. Trass i korona og utfordringar er dette ei tilnærma oversikt over arrangement 2018-2020. Arbeidet er vidareført med andre støtteordningar til 2023.

2018-2020:

Nynorske scener – arrangørsamling – 60 deltakarar 12.09.2018

Litterær salong på Larris med Brit Bildøen, Sivert Nesbø og Ivar Longvastøl– 31.10.2018.
70 deltakarar.

I stilla – Eit møte med Håvard og Kjell Nyhus 29.11.2018

Med øksene dei haustar inn: Sigmund Løvåsen (opplesing) og Frode Haltli (musikk)
Ålhus kyrkje og Eikaas galleriet 1.2 – 3.2.2019 med 70 besøkande.

Sjøen om vinteren: Sivert Nikolai Nesbø (opplesing) og Erik Andreas Røkland (musikk)
8. – 15.03.2019

Dei to opplesingskonsertane er framført på til saman åtte ulike scener kring om i fylket: Tya Bakeri og Kafe (Årdal), Blix Hotell (Vik) Kafe Krydder (Sogndal) Jakob Sande – løa (Fjaler), Sunnfjord museum (Førde) Ålhus kyrkje (Jølster) Gaular bibliotek og Førde bibliotek.

Å fortelje om levd liv: Kjartan Brügger Bjånesøy og Kjersti Mjør

Dei to litterære samtalarane vert gjennomført 6. – 10. november 2019 på 5 ulike scener i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Lyden av litteratur: Tuva Syvertsen og Tore Kvæven. I samarbeid med Folkjazzscena – Jølster Jazzklubb

No soli bakom blåe fjell : Tore Brunborg -kvartett. I samarbeid med Jølster Jazzklubb og Folkjazzscena

Forteljingar for fred – samarbeid med Fredskorpset om litterære samtalar og debattar som tematiserer

Kulturkafé // Kvinner i krig var 2 samtaler knytt til premiere og turne ved Teater Vestland si teaterforestilling «Engelen frå Kobane» 18. – 19.10.2019 i Florø og Førde bibliotek.

Sterke jenter i barnelitteraturen - felles utstillingar ved 16 bibliotek i tidligare Sogn og Fjordane i samarbeid med Teater Vestland i samband med «Sagnet om Jostedalsrypa»

Litterær festkveld med Fløgstad, Fliflet & Yttri – 23. – 24. november 3 arrangement

Folk og landskap langs leia – Bremnes og Larmo 27.11.2019 – 1.12.2019

Forfattarmøte med Håvard Rem – 12. – 15. mars 2020 avlyst grunna corona

Morskap , Samtale, lesing og musikk med Agnes Ravatn, Randi Fuglehaug og Annlaug Børshem.– digital litterær samtale 22.5.2020

Kunsten å komme heim – Halvor Opedal og Siri Helle – 6. og 7.6.2020

Til kjeldene – om å skape og fortelje historier. Aina Basso og Ottar Grepstad i samtale med Vidar Parr. 11. – 20. september 2020

Eit friare liv med Simen Tveitereid og Kjersti Rorgemoen 23. – 27. september 2019

Fotball og fellesskap med Finn Tokvam og Nils Henrik Smith 15. – 16.10.2020

Nynorsk barnebokfest vart arrangert for tredje gong hausten 2019. Arrangementet var ein laurdagsfest for heile familien på kulturhus med bibliotek i bygdebyane i fylket. Programmet inneheld forfattarbesøk og andre litteraturformidlingar, bokutstilling og boksal, teaterframsyningar, ulike formingsaktivitetar og skriveverkstadar. Kunstutstillingar, filmframsyning og konsertar er også ein del av tilbodet.

Rom for ord utviklar det kunstnarlege programmet i dialog med forlag, teater og andre kulturaktørar. Kulturhuset og biblioteket set programmet inn i si ramme og tilpassar aktivitetane til sitt hus. I tillegg samarbeider biblioteka med den lokale kulturelle skulesekken om meirbruk av forfattarar og formidlingstilbod til skular og barnehagar i vekedagane tilknytning til festen. Fleire av tiltaka har finansiering frå andre kjelder, i tillegg til stor eigeninnsats frå tidlegare Førde kommune, arenaene og Sogn og Fjordane Teater. Programmet tok pulsen på den nye, nynorske barnelitteraturen og synleggjer aktuelle bøker for dei yngste og mellomstore lesarane i barnebokhausten. Rom for ord utviklar delar av det kunstnarlege programmet og gjer avtalar med involverte aktørar. Rom for ord leverte tekstomtale og marknadmateriell til kulturhusa.

NYNORSK BARNEBOKFEST

Laurdag 21. september fyller vi Førdehuset med høgtlesing, Geitejazz, forfattarbesøk og verkstadar. Ein laurdagsfest for heile familien med artige påfunn og leseglede i kvar krik og krok.

PROGRAM:

Heile dagen:

- Skattejakt
- Bokmerkeverkstad
- Utbedring og fotoveg
- Bokhop!
- Teiknebord
- Laurdagsgraut?

11.00 Lesestund med Jonn Systad
Geitejazz (Eventyrrommet)

11.30 Kva skal vi lese? Boktips frå bibliotekaren, Bente Lund

12.00 Boka «Lykjetanna» - mot forfattar Anja Dahle Øverbye

12.30 Lesestund med Jonn Systad

13.00 Geitejazz (Eventyrrommet)

13.00 Kva skal vi lese? Boktips frå bibliotekaren, Bente Lund

13.30 Boka «Lykjetanna» - mot forfattar Anja Dahle Øverbye

14.00 Treking av bokmedling - premieutdeling

Stand med sal av nynorske barnebøker (Nori, Notabene?)

FØRDEHUSET

LAURDAG 21. SEPTEMBER

FØRDEHUSET KL. 11-15 GRATIS

Deretter er kulturhus og bibliotek lokale vertsskap og gjennomfører festen for sitt publikum, med tillegg og tilpassingar i programmet.

Nynorsk barnebokfest vart arrangert på tre kulturhus:

Laurdag 21. september: Førde

Laurdag 28 september – Luster

Laurdag 28 september: Eid

Arrangementet er ikkje vidareført etter pandemien.

Vedlagt ligg kopi av arrangement 2018 og for Førde bibliotek 2019 som syner biblioteket si rolle som arrangør i prosjektet Rom for ord og kor stor del dette har vore av biblioteket sine arrangement.

3. Arrangere nynorsk litteratursymposium:

Prosjektet hadde ei 3-delt plan for arbeidet 2018 – 2020, der symposium var ein del for å skape kontakt mellom forlag, forfattarar, arrangørar og formidlarar av nynorsk litteratur. Det vart arrangert litteratursymposium på Åmot gard 12.09.2018 Nynorske scener – arrangørsamling (vedlagt program).

Planen var å vidareføre symposiet frå 2018 til å være eit årleg prosjekt. Diverre vart ikkje dette vidareført i 2019 eller i 2020. Det siste året grunna korona. Ein klarte ikkje å få eit nytt symposium fullfinansiert, prosjektsekretariatet slutta i prosjektperioden og det vart krevjande for kultureininga og biblioteket i omorganiseringa til ny kommune å være arrangør i denne delen av prosjektet.

Trass i dette har det vore møter dialog og kontakt på mellom forfattarar, kunstnarar, utøvarar, organisasjonar og forlag i prosjektet organisert av prosjektkordinator Janne Karin Støylen. Gjennom samarbeid med den regionale skulesekken ynskte ein meirbruk av forfattarar som er involvert i planlagt program for skule og barnehage i regionen. Dette har ein ikkje fått utnytta i særleg grad i prosjektperioden med unnatak av Nynorsk barnelitteraturfest i Førde 2019.

Måloppnåing og vidareføring:

Rom for ord har høg måloppnåing knytt til formidling av ny nynorsk litteratur og skape litterære produksjonar lokalt, regionalt og nasjonalt. Vi ser på ei vidareføring av prosjektet som viktig for å synleggjere nynorsk språk og litteratur.

Fleire av tiltaka har delfinansiering frå andre kjelder, i tillegg til stor eigeninnsats frå Førde kommune, no Sunnfjord kommune og lokale og regionale samarbeidspartnarar innan kultursektoren.

Prosjektet har og funne si driftsform. Rom for ord er no etablert som eit kommunalt prosjekt i Sunnfjord kommune der det framleis vært produsert og formidla kultur og ny litteratur i samarbeid med andre og på scener og arenaer rundt om i heile Vestland.

Førde 12.7.2023

Jorun Systad

Einingsleiar - Bibliotek

